

سجاد مختاری

پاسخنامه آزمون ۸
اردیبهشت دویپینگ پلاس
انسانی

چینش ۱

۵۸۳۷۹۳۱

بہار

پاسخنامه تشریحی

۱. گزینه ۱ به خاطر کلمه‌ی «لااقل» از پیشامد مکمل استفاده می‌کنیم. یعنی احتمال اینکه هیچ کدام از این ۴ نفر در یک ماه متولد نشده باشند را حساب کرده و حاصل را از یک کم می‌کنیم.

$$P(\text{هیچ کدام از آنان در یک ماه از سال متولد نشده باشند}) = 1 - P(\text{لااقل دو نفر از آنان در یک ماه از سال متولد شده باشند})$$

فضای نمونه‌ای این آزمایش، 12^4 است.

زیرا هر نفر می‌تواند در یکی از ۱۲ ماه سال متولد شود و پیشامد این آزمایش دارای $9 \times 10 \times 11 \times 12$ عضو است.

زیرا برای تولد نفر اول ۱۲ انتخاب و برای تولد نفر دوم ۱۱ انتخاب و برای نفرات سوم و چهارم به ترتیب ۱۰ و ۹ انتخاب وجود دارد.

$$\text{احتمال مطلوب} = 1 - \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9}{12 \times 12 \times 12 \times 12} = 1 - \frac{55}{96} = \frac{41}{96}$$

۲. گزینه ۴ برای حل این سؤال از پیشامد مکمل استفاده می‌کنیم عبارت لااقل یکی از شماره‌ها ۲ باشد به معنای آن است که یا یکی از شماره‌ها یا هر دوی آن‌ها عدد ۲ باشد و پیشامد مکمل (نامطلوب) آن است که هیچ یک از شماره‌ها ۲ نباشند.

لااقل یکی از ارقام ۲ باشد: A

هیچ یک از ارقام ۲ نباشد: A'

گوی دوم عددی غیر از ۲ باشد ، گوی اول عددی غیر از ۲ باشد : A'
می‌تواند ۱، ۳ یا ۴ باشد می‌تواند ۱، ۳، ۴ یا ۵ باشد

$$\Rightarrow P(A') = \frac{4}{5} \times \frac{3}{4} = \frac{3}{5}$$

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{3}{5} = \frac{2}{5} = 0.4$$

۳. گزینه ۲ صفحه‌ی ساعت به ۱۲ قسمت مساوی تقسیم شده است. بین دو عدد ۳ و ۷ چهار ناحیه قرار دارد. پس احتمال آن که عقربه روی یکی از این چهار ناحیه بایستد برابر است با:

$$P(A) = \frac{4}{12} = \frac{1}{3}$$

۴. گزینه ۲ چون حرف «س» جایگاهش انتخاب شده است، بنابراین از ۶ حرف دیگر انتخاب‌ها صورت می‌پذیرد و چون حرف «ی» ۲ بار و حرف «ر» نیز ۲ بار در کلمه وجود دارد، داریم:

$$180 = \frac{6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2}{2! \times 2!} = \frac{6!}{2! \times 2!}$$

۵. گزینه ۲ با استفاده از اصل متمم داریم: (در پیشامد A' فرض می‌کنیم که هیچ مهره آبی انتخاب نشده باشد).

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{\binom{7}{2}}{\binom{13}{2}} = \frac{7 \times 6}{13 \times 12} = \frac{7}{26}$$

$$P(A) = 1 - P(A')$$

$$P(A) = 1 - \frac{7}{26} = \frac{19}{26}$$

۶. گزینه ۱ با توجه به آنکه مجموع زوایای مرکزی دایره برابر 360° است، پس:

$$4x + 50^\circ + 60^\circ + 90^\circ + x + 10^\circ = 360^\circ$$

$$\Rightarrow 5x = 360^\circ - 210^\circ = 150^\circ$$

$$\Rightarrow x = 30^\circ$$

$$\Rightarrow 40^\circ = 10^\circ + 30^\circ = \text{کمتر از } 20^\circ \text{ سال}$$

$$\Rightarrow \frac{40^\circ}{360^\circ} \times 100 = 11.1\% \text{ درصد}$$

۷. گزینه ۲ چون داده‌ها به هم نزدیک هستند و داده دورافتاده نداریم، پس میانگین و انحراف معیار شاخص‌های مناسب‌تری هستند.

۸. گزینه ۴ در بین گزینه‌ها تنها در گزینه «۴» می‌توان گفت که تمامی قشرهای جامعه، شانس حضور دارند.

۹. گزینه ۲

فضای نمونه‌ای این آزمایش $n(S) = 8$ عضو دارد.

$$A = \{(پ, پ), (پ, ر), (پ, پ), (پ, پ), (پ, پ)\} \Rightarrow n(A) = 3$$

$$\text{پس } P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{3}{8}$$

۱۰. گزینه ۳ از بین ۲۰ قوچ، ۷ قوچ به تصادف انتخاب می‌کنیم. پس:

$$n(S) = \binom{20}{7}$$

$$n(A) = \overbrace{\binom{15}{7}}^{\text{۷ تا بدون نشانه}} + \overbrace{\binom{15}{6} \times \binom{5}{1}}^{\text{۷ تا بدون نشانه و یکی نشانه‌دار}} + \overbrace{\binom{15}{5} \times \binom{5}{2}}^{\text{۵ تا بدون نشانه و ۲ تا نشانه‌دار}}$$

$$P(A) = \frac{\binom{15}{7} + \binom{15}{6} \times \binom{5}{1} + \binom{15}{5} \times \binom{5}{2}}{\binom{20}{7}}$$

۱۱. گزینه ۴

$$S = \{(د, د, د), (د, د, پ), (د, پ, پ), (پ, پ, پ), (د, د, پ), (پ, د, پ), (پ, پ, د), (پ, د, د), (د, پ, د), (پ, پ, د), (پ, د, د), (د, د, د)\}$$

$$n(S) = ۸$$

$$A = \{(پ, پ, پ), (پ, پ, د), (پ, د, پ), (د, پ, پ)\}$$

$$n(A) = ۴$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{۴}{۸} = \frac{۱}{۲}$$

۱۲. گزینه ۲

$$n(S) = ۴ \times ۴ = ۱۶$$

$$A = \{(۱, ۱), (۲, ۲), (۳, ۳), (۴, ۴)\} \Rightarrow n(A) = ۴$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{۴}{۱۶} = \frac{۱}{۴}$$

۱۳. گزینه ۴

۷ دانش‌آموز انسانی داریم. پس تعداد تیم‌های سه نفره برابر $\binom{۷}{۳}$ می‌باشد.

$$\binom{۷}{۳} = \frac{۷ \times ۶ \times ۵}{۳ \times ۲ \times ۱} = ۳۵$$

۱۴. گزینه ۲

$$\boxed{۲} \times \boxed{۲} \times \boxed{۱} \times \boxed{۱} = ۴$$

از دو نفر قبلی یکی کم می‌شود

برادر برادر

↓ ↓ ↓

یکی از دو برادر دو نفر دیگر برادر باقی‌مانده

۱۵. گزینه ۱

چون می‌خواهیم از بین ۳ کارت انتخابی یکی حتماً A باشد، پس دو کارت را از بین بقیه کارت‌ها (۸ کارت) انتخاب می‌کنیم.

$$\binom{۸}{۲} = \frac{۸!}{۶! \times ۲!} = \frac{۸ \times ۷}{۲ \times ۱} = ۲۸$$

۱۶. گزینه ۱ عدد چهار رقمی باید زوج و ارقام آن غیر تکراری و یک در میان زوج و فرد باشد، پس ابتدا یکی از ۵ رقم زوج را در یکان قرار می‌دهیم و سپس یکی از ۴ رقم زوج دیگر را در صدگان قرار می‌دهیم.

به همین ترتیب یکی از ۳ رقم فرد را در یکان هزار و یکی از ۲ رقم فرد دیگر را در دهگان قرار می‌دهیم.

$$\underline{۳} \times \underline{۴} \times \underline{۲} \times \underline{۵} = ۱۲۰$$

زوج زوج فرد فرد

۱۷. گزینه ۳ دو حالت برای چینش بچه‌ها در ابتدا و انتهای مسیر داریم ۵ مرد در بین آن‌ها! ۵ جایگشت دارند. بنابراین: $n(A) = ۵! \times ۲$

$$n(S) = ۷! \Rightarrow P(A) = \frac{۵! \times ۲}{۷ \times ۵!} = \frac{۲}{۷}$$

۱۸. گزینه ۲

در حالت دوم ۹ کتاب در قفسه وجود دارد که ۶ تای آن قدیمی است. بنابراین:

$$n(A) = \binom{۶}{۳} = \frac{۶ \times ۵ \times ۴}{۳ \times ۲ \times ۱} = ۲۰$$

$$n(S) = \binom{۹}{۳} = \frac{۹ \times ۸ \times ۷}{۳ \times ۲ \times ۱} = ۸۴$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{\cancel{3} \times 5}{3 \times \cancel{3} \times 7} = \frac{5}{21}$$

۱۹. گزینه ۴

$$A = \{(2, 2), (4, 4), (6, 6)\} \Rightarrow n(A) = 3 \text{ و } n(S) = 6 \times 6 = 36 \Rightarrow P(A) = \frac{3}{36} = \frac{1}{12}$$

۲۰. گزینه ۳ از بین ارقام داده شده فقط ۴ مربع کامل است. بنابراین پس از انتخاب یکان و صدگان ۴ رقم باقی می‌ماند. در نتیجه:

$$\begin{array}{c} \text{فقط ۶} \quad \text{فقط ۴} \\ \uparrow \quad \uparrow \\ \boxed{4} \boxed{3} \boxed{1} \boxed{2} \boxed{1} \end{array} \quad \text{تعداد اعداد مطلوب} = 4 \times 3 \times 1 \times 2 \times 1 = 24$$

۲۱. گزینه ۳ بررسی ابیات گزینه‌ی (۳):

(ب)

خَ	دِی	وِ	رَو	یِ	زَ	مِیَ	آ	ف	تَا	بِ	دو	لَ	تُ	دِیَ
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-
کِ	کَم	تَ	رِیَ	خَ	دَ	مَش	حَکِیْم	بِر	سَ	لَا	طِیَ	دَاد	-	-
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	-	-
مفاعِلن			فَعَلاتِن			مفاعِلن			مفاعِلن			فَعَلن		

(ج)

فَ	غَا	ک	دَر	طَ	لَ	بَ	گَنج	نَا	مِ	یِ	مَقَ	صَوَد		
U	-	U	-	U	U	U	-	-	U	U	-	-		
شُ	دَم	خَ	رَا	پَ	جَ	هَ	نِی	زِ	غَم	تَ	مَ	نَ		
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	U	-		
مفاعِلن			فَعَلاتِن			مفاعِلن			مفاعِلن			فَعَلن		

بررسی سایر ابیات:

(الف)

با	لُ	پَ	رَش	زِ	سَنَد	گِ	سَ	تَم	کِی	تَ	وَ	شِ	کَسَت
-	لُ ↓	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
مَر	غِی	کِی	جَز	دَ	رُ	تُ	نَ	دَا	رَد	نَ	شِیَ	مَ	نِی
-	-	U	-	U	رُ ↓	U	U	-	-	U	-	U	-
مفعول				فَاعِلَاتُ				مَفَاعِلُ				فَاعِلن	

(مستفعلن مفاعِل مستفعلن فعل)

(د)

هـ	د	خـ	وـ	نـ	شیخ	دو	ش	ب	میـ	خا	ن	شد
U	U	—	—	U	—	—	U	U	—	—	U	—
سـ	ر	پیـ	ما	بـ	رفت	با	سـ	ر	پیـ	ما	ن	شد
U	U	—	—	U	—	—	U	U	—	—	U	—
مفتعلن			فاعلن			مفتعلن			فاعلن			
بلند بودن هجای پایان مصراع در وزن دوری												

بلند بودن هجای پایان
مصرع در وزن دوری

۲۲. گزینه ۲ بیت «الف» در این بیت شاعر در هجای چهارم مصرع اول مصوت کوتاه «ا» را بلند تلفظ کرده است.

دَر	خَس	رَ	تَ	تُ	مِ	رَ
—	—	U	U	U	—	U
رو	زی	وَ	فا	کُ	نی	کِ

مُ	دا	نَم	تُ	بِ	وَ	فا
U	—	—	U	—	U	—
نَ	یا	یَد	بَ	کا	ر	مَن

بیت «ب»: در این بیت شاعر در رکن اول هر دو مصراع به جای «فعلاتن»، «فاعلاتن» آورده است.

هَر	کِ	زَ	یا	رَ	تَ	حَم	مُل
—	U	—	—	U	U	—	—
وان	کِ	دَر	عِشَق	مَ	لا	مَت	

نَ	کُ	نَد	یا	رَ	مَ	گو	بِش
U	U	—	—	U	U	—	—
نَ	کِ	شَد	مَر	دَ	مَ	خا	تَش

بیت «ج»: شاعر هجای آخر هر دو مصراع را بلند تلفظ کرده است، در حالی که هر دو، هجایی کشیده هستند.

بَا	رَ	مَ	ذَل	لَت
—	U	U	—	—
عَه	دَ	مُ	حَب	بَت

بَ	تَ	وا	نَم	کِ	شید
U	U	—	—	U	—
نَ	تَ	وا	نَم	شِ	کست

بیت «د»: شاعر در هجاهای سوم و سیزدهم مصراع اول و در هجاهای پنجم و سیزدهم مصراع دوم همزه را تلفظ نکرده است.

دَ	لَ	مَر	غَ	مَت	زَ	ما	نی
U	U	—	U	—	U	—	—
مُ	ژ	یک	دَ	ما	بَ	خَس	رَت

نَ	تَ	وا	نَ	دَر	نَ	نا	لَد
U	U	—	U	—	U	—	—
نَ	شَ	کی	بَ	دَر	نَ	ری	زَد

۲۳. گزینه ۱ فقط گزینه ۱ مربوط به دوره سوم است. گزینه ۲، مربوط به دوره اول، گزینه ۳، مربوط به دوره چهارم و گزینه ۴، مربوط به دوره دوم است.

۲۴. گزینه ۲ به سبک ناصر خسرو می‌سراید و نیما یوشیج بنیان‌گذار شعر نو فارسی است.

۲۵. گزینه ۳ جریان نوگرایی شعری نیما با سرودن ققنوس تثبیت شد.

۲۶. گزینه ۲ اولین نمایشنامه این دوره به نام جعفرخان از فرنگ برگشته با قلم حسن مقدم است.

۲۷. گزینه ۱ در بیت اختیارات بلند شمردن هجای کشیده پایانی، حذف همزه و ابدال وجود دارد.

حذف همزه: خود انداز = حُذنداز

ابدال: در رکن پایانی: خُش دار (— / —) = بُ کُ ند (— UU)

۲۸. گزینه ۴ تبدیل مصوت کوتاه به بلند: در مصراع دوم هجای سوم: دَو لَ ت صَح (— U — / — — فاعلاتن)

ابدال: در رکن پایانی مصراع دوم: طَ لَ بَیْم U — — ← را بَیْس / — UU

۲۹. گزینه ۳ تقطیع و نمایش اختیارات:

مصراع اول	گرچ در خل	وَت را ز	دَل ما کس	نَ ر سید
— — U —	UU — / —	UU — —	UU — —	UU — —
فاع لا تن	فاع لا تن	فاع لا تن	فاع لا تن	فاع لن

تبدیل کوتاه به بلند: هجای ۸، فاعلاتن به جای فعلاتن رکن اول، هجای پایانی کشیده است.

مصرع دوم	هَ مِ جا زم	زِ مِ ی عَش	قِ مِ یا ن	مَ نْ تُسْت
	UU --	UU --	UU --	UU --
	فَ عَ لا تن	فَ عَ لا تن	فَ عَ لا تن	فَ عَ لا تن

تبدیل کوتاه به بلند در هجاهای ۷ و ۱۲ (اختیار کسره اضافه)؛ هجای پایانی کشیده است.

۳۰. گزینه ۳ وزن بیت «مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ فع»

مصرع ۱	UU --	U - U -	-- --	-
مصرع ۲	UU --	UU --	UU --	-

با توجه به تقطیع:

۱- قلب در رکن دوم مصرع اول (U - U -، فاعلات) در برابر (UU - مستفعل) قرار دارد.

۲- ابدال: هجای ۱۱ مصرع اول بلند (-) است و در برابر دو هجای کوتاه (UU) قرار دارد.

۳- این اختیار دیده نمی‌شود.

۴- هجای پایان مصرع دوم کشیده است.

۳۱. گزینه ۴

ابدال
 - - - - - U - U - - - UU - U - U
 - UU - U - - - - UU - U - U

ابدال: هجای بلند: هی / دو هجای کوتاه ب ب

حذف همزه: ظلمات است: ظلماتست

«می» در هجای نهم کوتاه تلفظ می‌شود.

۳۲. اختیار قلب ندارد گزینه ۱ . ۳۲

/ ط / ها / ر / تر / ن / ب / خو / ن / ج / گر / ک / ند // عا / شق

/ ب / قو / ل / مف // ت / ی / عش / قش // د / رس / ت / نی // ست / ن / ماز

ابدال

مفاعِلن فَعْلانِ مفاعِلن فَعْلن

۳۳. گزینه ۱ بیت الف) بر وزن «مفاعیلن مفاعیلن فعولن» (هزج مسدس محذوف)

بیت ب) بر وزن «فعولن فعولن فعولن فعل» (مقارب مثنی محذوف)

۳۴. گزینه ۴ «خواب ارغوانی» و «گوشواره عرش» از آثار شعری موسوی گرماردی و «از آسمان سبز» از مجموعه اشعار سلمان هراتی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «بی‌بال پریدن» از آثار منثور قیصر امین‌پور است.

گزینه ۲: «زمستان» اثر مهدی اخوان ثالث است و از آثار ادبیات انقلاب محسوب نمی‌شود.

گزینه ۳: «ظهور» اثری منثور از علی مؤذنی است.

۳۵. گزینه ۳ وزن صحیح سایر مصرع‌ها:

گزینه ۱: هزج مثنی سالم

گزینه ۲: رمل مسدس محذوف

گزینه ۴: هزج مسدس محذوف

۳۶. گزینه ۴ وزن هر چهار بیت «مفاعِلن فَعْلانِ مفاعِلن فَعْلن» است.

در مصرع اول گزینه ۱: آ ری

ابدال

در مصرع اول گزینه ۲: لب بیک (در مصرع دوم حریفی هم ابدال دارد).

ابدال ابدال

در مصرع اول گزینه ۳: آ گاه

گزینه ۴: مصرع دوم «ساقی» هجای بلند کوتاه می‌شود. (اختیار زبانی)

۳۷. گزینه ۲ بیت بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» بوده و تنها دو تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند (تو - تن) و یک حذف همزه (بلند‌آوازه) دارد.

۳۸. گزینه ۳ «بدوک» فیلمنامه است؛ اما سایر آثار حاصل تجربه‌های داستانی او خصوصاً در زمینه ادبیات مذهبی هستند.

۳۹. گزینه ۴ بررسی ابیات:

بیت الف: علاوه بر اختیار وزنی بلند در نظر گرفتن هجای کشیده در آخر هر دو مصرع، در رکن اول مصرع دوم ابدال صورت گرفته است:

ای	از	تُ	مَ	را	در	هَ	مِ	اِ	وا	لِ	نِ	پاز
—	—	✓	✓	—	—	U	U	—	—	U	U	—
بی	یا	دَت	هر	گَر	نَ	کُ	نَم	قَص	دِ	تَ	ماز	—
—	—	—	—	—	—	U	U	—	—	U	U	—

ابدال

بیت د: مفاعِلن فَعْلَاتِن مفاعِلن فَعْلن تبدیل دو هجای کوتاه «UU» به یک هجای بلند «—» در رکن پایانی

چُ	مَر	غ	جَا	نَ	مَ	نَر	آ	شِ	یا	هَ	وا	گی	رد
—	U	—	U	—	U	—	—	U	—	U	—	—	—
کُ	نَد	نُ	زَو	لِ	بِ	خَا	کِ	دَ	رِ	سَ	را	یِ	شُ
—	U	—	U	—	U	—	—	U	—	U	—	—	—

۴۰. گزینه ۱

هجای پایانی در بیت این گزینه، بلند است (خُش: -) بنابراین اختیار وزنی مورد نظر را ندارد.

در سایر ابیات، هجای پایانی، کشیده است. (هوش، فروش، شوق، عشق، باش) (U-)

نکته: در نوشتن هجا تلفظ و املای عروضی معیار است.

۴۱. گزینه ۳ وزن بیت سؤال و گزینه ی «۳» فعلاتن مفاعِلن فعلن (بحر خفیف مسدس، مخبون محذوف) است.

توجه: فاعلاتن در آغازین رکن هر دو مصراع بیت سؤال و گزینه ی «۳» اختیار وزنی است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ی «۱»: فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن

گزینه ی «۲»: فَعولن فَعولن فَعولن فعل

گزینه ی «۴»: فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن

۴۲. گزینه ۳ توانا - کویر - واحد - دیوانه

۴۳. گزینه ۳ وزن گزینه های «۱» و «۲»: فاعلاتن است.

وزن گزینه «۳»: مستفعلن فَعْل

جَ	مَ	لُت	ءَا	فَ	تَا	بَ	هَر	نَ	ظَر	بَاد
زَ	خَو	بِی	رَو	یَ	خَو	بِت	خَو	بَ	تَر	بَاد

۴۴. گزینه ۳

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: یا ر ب این: یا ر بین

گزینه «۲»: برانداز: بَ رَن داز

گزینه «۴»: عید آمد: عی دا مد

۴۵. گزینه ۳ نشانه های هجایی مصراع گزینه «۳»، به این شکل است: (— — — U / — — — U / — — — U / — — — U)

۴۶. گزینه ۱ واژه های قافیه: اوست و پوست / حروف قافیه: وست (براساس قاعده ۲)

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۲»: مصوت بلند «ای» در پایان کلمات، حرف الحاقی محسوب می شود. بنابراین حروف اصلی قافیه، «و» است.

گزینه «۳»: این بیت، ذوقافیتین نیست. «باز» قافیه و «باد» ردیف است. «باز» در مصراع اول، به معنی پرندۀ شکاری و در مصراع دوم، به معنای گشوده است.

گزینه «۴»: حروف اصلی قافیه: ید (قافیه، براساس قاعده ۲ است و حروف الحاقی ندارد.)

۴۷. گزینه ۳ صامت «ی»: آیت

مصوت «و»: رو

۴۸. گزینه ۲ در بیت گزینه «۲»، «مُشت و بهشت» کلمات قافیه هستند، در حالی که به دلیل تفاوت در مصوت نمی توانند قافیه صحیح بسازند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: حرف قافیه = / و فا و مصطفی = واژگان قافیه

گزینه «۳»: حروف قافیه = یر / فقیر و نفیر = واژگان قافیه

گزینه «۴»: حروف قافیه = دَ / بَد و بُود = واژگان قافیه

۴۹. گزینه ۴ بیت گزینۀ «۴» قافیه پایانی داریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واژه‌های «نشین - قرین - زمین» قافیه درونی هستند.

گزینه «۲»: واژه‌های «پدید - رسید - دمید» قافیه درونی هستند.

گزینه «۳»: واژه‌های «بلا - دوا - رجا» قافیه درونی هستند.

۵۰. گزینه ۳ ابیات «الف»، «ب» و «د» ذوقافیتین هستند.

الف) قافیه اصلی: عنا و بقا / قافیه دوم: در و اندر

ب) قافیه اصلی: مستم و بستم / قافیه دوم: بار و نگار

د) قافیه اصلی: نیم و دهیم / قافیه دوم: پاسخ و فترخ

۵۱. گزینه ۲ لیبرالیسم متقدم، نظام ارباب رعیتی و ارزش‌های اجتماعی مربوط به آن را در هم ریخت. کشاورزان را از بردگی رها کرد، به آن‌ها اجازه داد تا مهاجرت کنند و درباره شیوه زندگی خود تصمیم بگیرند، موانع ارزشی و هنجارهای پیشین مانند غیر قابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت، کشاورزان را به صورت کارگرانی درآورد که سرمایه وجود خود را در معرض خرید صاحبان ثروت و صنعت قرار می‌دادند و سرمایه‌داران نیز آزادانه به استثمار و بهره‌کشی از بردگان جدیدی پرداختند که ظاهراً از همه قیدوبندهای پیشین آزاد شده بودند. دیکنز در رمان «الور تویت» در قالب طنزی خشن، نوانخانه‌ها و فیلسوفانی را که الهام‌بخش و مدافع آن‌ها بودند، به سخره گرفت.

۵۲. گزینه ۴ اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند. از نظر این گروه، مشکل کشورهای فقیر تنها ضعف اقتصادی و صنعتی آن‌ها نیست بلکه خودباختگی فرهنگی و الگوپذیری مقلدانه آن‌هاست.

۵۳. گزینه ۴ ما فهمیم شمال و جنوب، عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار برده شد؛ زیرا برخی اندیشمندان معتقد بودند که چالش بلوک شرق و غرب، چالش اصلی نیست بلکه چالش اصلی بین کشورهای غنی و فقیر است. مراد از کشورهای جهان اول، کشورهای سرمایه‌داری بلوک غرب است.

۵۴. گزینه ۲ تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) نظریه پردازان لیبرال، کمک به مستمندان را بیهوده می‌دانستند.

ت) در انگلستان که پیشگام در انقلاب صنعتی بود، وضعیت نوانخانه‌ها به گونه‌ای بود که مستمندان مرگ را بر زندگی ترجیح می‌دادند.

۵۵. گزینه ۲ رویکرد نظری مارکس نسبت به عالم، در چارچوب همان بنیان‌های نظری فرهنگ غرب به حل مسائل اجتماعی و جامعه خود می‌پرداخت. در دامان کشورهای سوسیالیستی طبقه جدیدی شکل گرفت که نه بر اساس ثروت بلکه بر مدار قدرت سازمان می‌یافت. جامعه‌گرایی مارکس از فردگرایی لیبرالیستی و اقتصاد سرمایه‌داری عبور می‌کرد.

۵۶. گزینه ۱ از نظر وبر جامعه‌شناس، فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند اما نمی‌تواند درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربیه‌اند، داوری علمی کند.

۵۷. گزینه ۳ لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت. بدین ترتیب نخستین چالش که چالش فقر و غناست، در کشورهای غربی شکل گرفت.

۵۸. گزینه ۱ الف) طرف‌های درگیر در این دو جنگ در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی، و سوسیالیستی رفتار خود را توجیه می‌کردند. براین اساس، این دو جنگ ریشه در فرهنگ غرب داشتند.

ب) تا زمان فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، جنگ سرد بین این دو بلوک، به همراه جنگ گرم بین مناطق پیرامونی این دو ادامه یافت.

پ) در جنگ جهانی اول برای نخستین بار از سلاح‌های شیمیایی استفاده شد.

۵۹. گزینه ۱ ماکس وبر، شهر را زیستگاهی که دارای قلعه و برج و بارو، بازار، دادگاه مستقل و ... است، تعریف می‌کند. اگر پژوهشگری از منظر وبر به مطالعه جوامع غیراروپایی بپردازد، به اشتباه این گونه نتیجه‌گیری خواهد کرد که شهر فقط در اروپا وجود داشته است.

جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه علمی نمی‌داند؛ از این رو با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت، آن را به عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا، مطالعه می‌کند.

تعدد و تنوع فرهنگ‌ها و جوامع معاصر و قدیمی، علوم اجتماعی را درگیر مطالعات پایان‌ناپذیر و تمام‌نشدنی می‌سازد. علاوه بر این، فرهنگ‌های مختلف معمولاً به مرزهای خودشان محدود نمی‌مانند و ما را ناگزیر از مقایسه ارزش‌ها برای تشخیص ارزش‌های صحیح از ارزش‌های غلط می‌سازند.

۶۰. گزینه ۱

توضیحات	پدیده اجتماعی
پیامدهای ناخواسته همچون فقر و نابرابری، سرکوب و ...	توسعه قدرت و ثروت
ناشی از تهدید و ترس	تبعیت با کراهت
با رضایت و میل درونی	تبعیت با رضایت

۶۱. گزینه ۳ اردو ← پدیده اجتماعی

عشایر ← هویت انتسابی، اجتماعی و ثابت (مکان تولد)

خونگرم ← جهان ذهنی (فردی)، خلیقات انسان

آداب و رسوم ← جهان فرهنگی

تمایل داشتن به خوردن چای ← معنای نهفته در کنش (استکان را وارونه قرار ندادن)

۶۲. گزینه ۲ تشریح سایر گزینه‌ها:

۱) موجودی که بتواند کاری را با آگاهی و اراده خود انجام دهد، دارای قدرت است.

۳) قدرت اجتماعی، هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و کار ارادی دیگران را به خدمت بگیرد.

۴) علاوه بر افراد، نهادها، سازمان‌ها و جوامع نیز دارای قدرت اجتماعی هستند.

۶۳. گزینه ۱ - لیبرال دموکراسی نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم شکل می‌گیرد و هیچ حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد، به رسمیت نمی‌شناسد.
- فارابی ملاک دین‌مداری یا دنیامداری نظام سیاسی را در نظر گرفت.
- هر کنش سیاسی یا به قصد تغییر وضع موجود انجام می‌شود یا با هدف حفظ آن.
۶۴. گزینه ۱ - مجموعه سازوکارهایی برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی -> (نظام سیاسی)
- امور سیاسی را پدیده‌هایی معنادار و ارزشی می‌داند. -> الف (جامعه‌شناسی تفسیری)
- دست شستن از داوری علمی، ارزش‌های سیاسی را به‌ویژه در عرصه قدرت بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کند. -> ب (جامعه‌شناسی انتقادی)
۶۵. گزینه ۳ تشریح تمامی عبارت‌ها:
- الف) منظور از اشغال یک سرزمین خارجی با قدرت سیاسی و نظامی، استعمار است.
- ب) نظریه پردازان لیبرال، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند.
- پ) نخستین چالش که چالش فقر و غناست در کشورهای غربی شکل گرفت.
- ت) تنوع و تکثر معانی، موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آنها می‌شود.
۶۶. گزینه ۲ الف) به یاد آوردن مطالب به‌دلیل آموزش پشت سر هم معلم تحت‌تأثیر عامل تداخل اطلاعات است.
- ب) در ۲۴ ساعت اول تقریباً نیمی از مطالبی که به حافظه سپرده می‌شود فراموش می‌گردد. همین‌طور در دو روز اول بعد از یادگیری ۶۰ درصد اطلاعات فراموش می‌شود. بهترین شیوه کنترل اثر گذشت زمان، مرور اطلاعات در زمان مناسب است.
- ج) عدم یادآوری رنگ پادری به‌خاطر بی‌توجهی به رنگ آن تحت‌تأثیر عامل رمزگردانی نادرست است.
- د) ترس از دست دادن موقعیت خود که موجب فراموشی ناخودآگاه معرفی دوست به محل کار می‌شود تحت‌تأثیر عامل عاطفی است.
۶۷. گزینه ۳ حافظه ابزاری برای گذر از شناخت پایه (مثل توجه و ادراک) و ورود به شناخت عالی، یعنی تفکر است.
۶۸. گزینه ۳ - حافظه کاری نقش مهمی در تفکر دارد و همانند یک تخته سیاه است که ذهن محاسباتش را بر روی آن انجام می‌دهد؛ بنابراین حافظه کاری دوکارکرد مهم دارد: ۱) مطالبی را که به مدت کوتاهی لازم داریم، ذخیره می‌کند. ۲) فضای کاربر برای فعالیت جاری ذهن فراهم می‌کند.
- نوع رمزگردانی حافظه حسی، حسی و ظرفیت یا گنجایش اندوزش آن نامحدود است.
۶۹. گزینه ۳ حافظه معنایی دارای زمان و مکان مشخص نیست و مربوط به دانش عمومی افراد است.
۷۰. گزینه ۲ علاقه سعید به موسیقی تأثیر مثبتی بر حافظه او گذاشته است.
۷۱. گزینه ۴ پرسش الف و ب مربوط به دانش عمومی هستند و به حافظه معنایی برمی‌گردد. زمان بازیابی حافظه کوتاه‌مدت، چند دقیقه است. حافظه کاری، نقش مهمی در تفکر دارد و همانند یک تخته‌سیاه است که ذهن محاسباتش را بر روی آن انجام می‌دهد.
۷۲. گزینه ۳ بعد از گذشت یک ساعت، تقریباً نیمی از مطالب حافظه فراموش می‌شوند و بعد از آن با گذشت زمان از شدت فراموشی کاسته می‌شود.
- بازیابی عبارت «ساعت پاندول دار» تابع تعداد نشانه‌های آن بوده است.
- بسیاری از افراد نشانه‌های کافی و درست برای بازیابی اطلاعات از حافظه ندارند. علت موفق نبودن سارا در پاسخ به سؤال معلمش، رمزگردانی نکردن آن موضوع بوده است. درواقع بسیاری از فراموشی‌ها، درعمل ناشی از کم‌توجهی و نبود رمزگردانی است.
۷۳. گزینه ۴ حافظه ابزاری برای گذر از شناخت پایه (توجه و ادراک) و ورود به شناخت عالی، یعنی تفکر است و اگر حافظه شکل نگیرد، تفکری هم نخواهد بود.
۷۴. گزینه ۴ در محاکم قضایی که از حافظه شاهدان عینی یک حادثه برای جمع‌آوری مستندات وقوع جرم استفاده می‌شود، به‌دلیل خطای اضافه کردن احتمال شکل‌گیری حافظه کاذب وجود دارد.
۷۵. گزینه ۴ بیشترین مقدار فراموشی در ساعات اولیه بعد از یادگیری صورت می‌گیرد و به مرور از شدت فراموشی کاسته می‌شود.
۷۶. گزینه ۴ الف) با استفاده از بازگویی و تمرین، اطلاعات به حافظه بلندمدت منتقل می‌شوند.
- ب) در حافظه کوتاه‌مدت زمان بازیابی به چند دقیقه محدود است.
- ج) در مثال فوق رد حسی در کمتر از یک ثانیه از بین رفته است و اگر به رد حسی مربوطه، توجه می‌شد موارد وارد حافظه کوتاه مدت سبجان می‌شدند و او می‌توانست بدون نگاه دوباره به صفحه گوشی ساعت را اعلام کند.
۷۷. گزینه ۴ برخی افراد با اینکه رمزگردانی خوبی دارند و اطلاعات را برای مدت زمان طولانی در ذهن نگهداری می‌کنند، اما نمی‌توانند آنها را از حافظه بیرون بیاورند.
- تشریح موارد نادرست:
- ۱ - در هر سه مرحله حافظه امکان خطا محتمل است.
- ۲ - اطلاعات در حافظه کودکان با جزئیات ثبت می‌شوند و همین موضوع از اعتبار اطلاعات می‌کاهد.
- ۳ - بازیابی اطلاعات به نشانه‌ها بستگی دارد.
۷۸. گزینه ۳ براساس آزمایش اینیگهوس، با گذشت زمان فراموشی اتفاق می‌افتد و بهترین شیوه کنترل اثر گذشت زمان مرور اطلاعات در زمان مناسب است که مناسب‌ترین زمان آن چند ساعت پس از یادگیری می‌باشد.
۷۹. گزینه ۴ کودکان به‌صورت جزء‌به‌جزء (نه کلی و خلاصه) اطلاعات را رمزگردانی می‌کنند و بنابراین، حافظه آنها احتمال خطای بیشتری دارد.
- دقت کنید که مراحل حافظه به شرح زیر هستند:
- ۱) به حافظه سپردن یا رمزگردانی
- ۲) ذخیره‌سازی یا اندوزش (نگهداری اطلاعات)
- ۳) بازیابی یا به‌خاطر آوردن اطلاعات

۸۰. گزینه ۳ در گزینه ۳، فرد خلأهای ایجادشده را پر کرده است. بنابراین دچار خطای از نوع اضافه کردن شده است.

۸۱. گزینه ۳ در جای خالی جمله، نیاز به حال مفرد داریم که باید با صاحب حال، مطابقت داشته باشد و چون صاحب حال یعنی فاعل جمله «المؤمن» مفرد مذکر است، لذا حال مناسب در این جا، «قائماً» می باشد.

۸۲. گزینه ۱ صاحب حال (ذوالحال) در اینجا، فاعل جمله یعنی «المؤمن» می باشد و حال «شاکراً» است، و «فی الدنیا» جارّ و مجرور است، حال و صاحب حال از نظر جنس و تعداد با هم مطابقت دارند.

۸۳. گزینه ۲ «مبشرین» حال است و در جواب کلمه پرسشی «کیف» می آید، حال کیفیت و چگونگی وقوع فعل را نشان می دهد.

۸۴. گزینه ۳ «مُعْجَباً» خبر برای کُنْتُ و منصوب است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «وَحَدَّ» حال مفرد است.

گزینه ۲: «يُظَلِّونَ» حال جمله است.

گزینه ۴: «قَدْ تَعَبَ» حال جمله است.

۸۵. گزینه ۱ نادرستی گزینه های دیگر:

(۲) «يُسَمِّيَانِ» و به صورت مجهول صحیح است «نامیده می شوند»

(۳) «بَيَانٍ» صحیح است زیرا «مضاف» است و تنوین نمی گیرد. و نیز «هَيْئَةٍ» صحیح است زیرا «مضاف» تنوین نمی گیرد.

(۴) «يُسَمِّيَانِ» و به صورت مجهول است «نامیده می شوند»

۸۶. گزینه ۲ فاعل فعلی که در جای خالی قرار می گیرد به (المادّة) بر می گردد؛ پس باید این فعل در صیغه مفرد مؤنث غایب باشد: (سَهَّلَتْ)

گزینه ۱: «آسان کردم»، گزینه ۳: «آسان کردیم» و گزینه ۴: «آسان کردند» نامناسب اند.

۸۷. گزینه ۲ «سَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ» (همه) فرشتگان همگی سجده نمودند / «استَكْبَرُ» : تکبر نمود / «كَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ» : از کافران شد

۸۸. گزینه ۴ صورت سؤال، گزینه ای را خواسته که در آن، ادات تأکید بر سر جمله ای آمده باشد که در آن حال وجود دارد.

در گزینه ۴: «إِنَّ» از حروف مشبّهة بالفعل، ادات تأکید است که جمله بعد از خود را تأکید می کند، همچنین «مُشْتَقّاً» نقش حال را داراست.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «ادات تأکید وجود ندارد. «مَكْسَرَةً» حال است.

گزینه ۲: «إِنَّ» ادات تأکید است، اما «الْحَيَّة» معرفه است و نمی تواند حال باشد، بلکه صفت است.

گزینه ۳: ادات تأکید وجود ندارد. «حَنِيفاً» حال است.

۸۹. گزینه ۳ «لا تحزني: لا تحزنُ + ی» است؛ یعنی (ن) جزء حروف اصلی خود فعل (حزن) است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: (إِنَّمَا): فعل امر (إِنَّمَا) + نون وقایه + ضمیر مفعولی: (ی) / (عَلَّمْتَنِي): فعل ماضی (عَلَّمْتَ) + نون وقایه + ضمیر مفعولی: (ی)

گزینه ۲: (إِجْعَلْنِي): فعل امر (إِجْعَلْ) + نون وقایه + ضمیر مفعولی: (ی)

گزینه ۴: (أَمَرَنِي): فعل ماضی (أَمَرَ) + نون وقایه + ضمیر مفعولی: (ی)

۹۰. گزینه ۴ با توجه به مرجع یا صاحب حال (الطفلة: فاعل) پس «باکیاً» باید به صورت «باکیّة» می آمد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: (الطَّلَابُ: صاحب حال ← ناجحین: حال)

گزینه ۲: (الرُّجَالُ: صاحب حال ← فرحین: حال)

گزینه ۳: (الطَّالِبَاتُ: صاحب حال ← نشیطات: حال)

۹۱. گزینه ۴ (یساعدنی) بعد از اسم معرفة (البرنامج) آمده و حالت آن را بیان می کند (در حالی که کمک می کرد ...)

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «مَقْدَمِينَ» خبر کان است نه حال!

گزینه ۲: «خَائِفاً» خبر لیس است.

گزینه ۳: «مُحِبِّياً» مفعول به دوم برای فعل (جعل) است! (پیمان) مفعول به اول است.

۹۲. گزینه ۴ بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «لا يَتَفَكَّرُ» نباید فکر کند

گزینه ۲: «صَلَاتُكَ»: نمازت

گزینه ۳: «لا تَرَدُّ»: تردید نکن / بیع: فروش / المستوردة عن الخارج: واردشده، از خارج (در فروختن این شلوارهای وارد شده، در حالی که جدید هستند، تردید نکن)

۹۳. گزینه ۲ در این گزینه حال مفرد آمده است؛ «ناجحاً»

عبارت «يَلْقُبُ» جمله وصفیه است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «هم یرغبون»: جمله حالیه

گزینه ۳: «هی سریعّة»: جمله حالیه

گزینه ۴: «أنتم الأعلون»: جمله حالیه

۹۴. گزینه ۴ در این گزینه «متکاسلین» که نکره و منصوب به «ی» می‌باشد، خبر «لِیس» است؛ بنابراین در این جمله حال به کار نرفته است.

در سایر گزینه‌ها: به ترتیب «خائفین»، «مُتَمَتَات»، و هم «تَکَلُّون»؛ «حال هستند».

۹۵. گزینه ۳ ضمیر «ی» زمانی مفعول است که به فعل بچسبد و قبل از آن «نون وقایه» آمده باشد که فقط در فعل گزینه ۳، «یُحِیرنی» وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ی» در «لا تَکُنْی» فاعل است.

گزینه ۲: «ی» در «زَمِیلَی» مضافِ‌إلیه است.

گزینه ۴: فعل «أَمَتَی» سه حرف اصلی «م ن ی» دارد و «ی» ضمیر نیست و «ی» در «سِیَارتِی» مضافِ‌إلیه است.

۹۶. گزینه ۱ الدُّلَافِین: دلفین‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / کَانَتْ تَسْتَطِیعُ: می‌توانستند (رد سایر گزینه‌ها) / الطَّائِرَات: هواپیماها (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / السُّفُن: کشتی‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / اَنْ تُرْشِدَکُمْ: شما را هدایت کنند. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۹۷. گزینه ۲ «مُتَکَاسِلِین» حال و صاحب حال ضمیر بارز «واو» در «لا تُقِیْمُوا» می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «خَاشِعَات» خبر «تَصِیرُ» فعل ناقصه است.

گزینه ۳: «غَارِقِین» خبر «کَانَ» فعل ناقصه است.

گزینه ۴: «مُطَمِّنَات» خبر «لِیس» فعل ناقصه است.

۹۸. گزینه ۲ «مُجْتَهِدِین» اسم مشتق، نکره و منصوب است و نقش آن حال است.

ترجمه گزینه: ای دوستان من: به سوی اصلاح کارهایتان تلاشگرانه بشتابید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: در این گردش علمی همه دانشجویان شاد بودند. (مسرورین خبر فعل ناقصه است)

گزینه ۳: خداوند برای ما در دنیا از همه موجودات، زوج (نر و ماده) قرار داد. (زوجین مفعول فعل جَعَلَ است)

گزینه ۴: از خداوند می‌خواهیم که آرامش را در قلب‌های هراسندگان قرار دهد. (الخائفین اسم معرفه است و نقش آن در جمله مضافِ‌إلیه است)

۹۹. گزینه ۲ التَّلَامِیذ: فاعل و مُتَنَاقِین: حال است که حالت «التَّلَامِیذ» که فاعل است را نشان می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در این عبارت اسم نکره که حالت فاعل را بیان کند وجود ندارد.

۳) «ضَالِّین»، حال است ولی حالت «التَّاس» که مفعول است را بیان می‌کند.

۴) «بارداً» حال است ولی حالت «الماء» که مفعول است را بیان می‌کند.

۱۰۰. گزینه ۱ السَّمَكَات: ماهی‌ها (رد گزینه ۲) / السَّمَاء: آسمان (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / کَانَتْ تَسَاقَطُ: می‌افتادند، ماضی استمراری (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / قطرات الماء: قطرات آب (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

۱۰۱. گزینه ۳ ظهور حکومت‌های خودکامه، تک‌حزبی و نظامی‌گرا باعث ایجاد جنگ جهانی دوم شد.

۱۰۲. گزینه ۱ انگلستان به اتکای منابع خود و ثروت مستعمرات تا حدودی از عهده این کار برآمد.

۱۰۳. گزینه ۳ مشکلات اقتصادی تأثیر به‌سزایی در روی کار آمدن حکومت‌های دیکتاتوری در اروپا بعد از جنگ جهانی اول داشت.

۱۰۴. گزینه ۱ تحکیم موقعیت سیاسی از اولین قدم‌های استالین در مسیر دیکتاتوری محسوب می‌شد.

۱۰۵. گزینه ۳ هیتلر به‌وسیله حمایت اشراف زمین‌دار و افسران ارتش صدراعظم آلمان شد.

۱۰۶. گزینه ۲ اقتصاد ژاپن پس از پیوستن به اتفاق مثلث شکوفا شد.

۱۰۷. گزینه ۲ بعد از پاکسازی نیروهای محور، متفقین در خاک فرانسه پیاده شدند و سپس وارد آلمان گشتند.

۱۰۸. گزینه ۲ در پی هجوم ارتش نازی به خاک شوروی، حفاظت از منابع نفت باکو برای روس‌ها و حفاظت از نفت جنوب ایران برای انگلیسی‌ها اهمیت فراوانی یافت.

۱۰۹. گزینه ۱ در دوران جنگ سرد آمریکا و شوروی از طریق مسابقات علمی و تسلیحاتی، بستن پیمان‌های سیاسی - نظامی با کشورهای مختلف (مانند پیمان ناتو و پیمان ورشو)، جنگ تبلیغاتی شدید و رقابت اقتصادی به رویارویی با یکدیگر پرداختند. اما هر دو کشور از برخورد نظامی مستقیم پرهیز داشتند.

۱۱۰. گزینه ۳ شعار «آلمان بیدار شو» از مهمترین عوامل تأثیرگذاری هیتلر بر مردم آلمان بود.

۱۱۱. گزینه ۲ نیروهای شوروی و انگلستان به‌علت عدم انجام اقدامات خصمانه توسط ایران علیه هیتلر، در شهریور ۱۳۲۰ به خاک ایران هجوم آوردند.

۱۱۲. گزینه ۲ فاشیست‌ها خواستار یک دولت تک‌حزبی قدرتمند و متمرکز در ایتالیا بودند نه پادشاهی مشروطه.

۱۱۳. گزینه ۳ حکومت‌های خودکامه تک‌حزبی و نظامی هر سه به‌دنبال گسترش مرزها و تسلط بر برخی کشورها و سرزمین‌ها بودند.

استالین به‌دنبال تصرف سرزمین‌هایی در اروپای شرقی بود.

موسولینی، به‌دنبال تسلط بر دریای مدیترانه و شمال آفریقا بود.

هیتلر نیز به‌دنبال به دست آوردن فضای حیاتی در سرزمین‌های اروپایی بود.

۱۱۴. گزینه ۴ نابرابری اقتصادی در فضای جغرافیایی جلوه‌گر می‌شود، به‌عبارت دیگر، چون منابع و امکانات و خدمات به‌طور عادلانه توزیع نمی‌شود، نابرابری را می‌توان در سطح زمین و فضایی

که انسان‌ها در آن زندگی می‌کنند، مشاهده کرد.

در نظام سرمایه‌داری جهانی، براساس روابط و مبادله نابرابری که بین نواحی پدید آمده است، برخی نواحی نقش مرکز یافته و بر سایر نواحی غالب و مسلط شده‌اند.

۱۱۵. گزینه ۱ از جمله کشورهای پیرامون در آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین می‌توان به کشورهای افغانستان، بنگلادش، مراکش، نامیبیا، پرو و نیکاراگوئه اشاره کرد. جایگاه کشورها به‌عنوان مرکز و پیرامون در طول زمان ثابت نیست و ممکن است تغییر کند. نظریه‌پردازان مرکز - پیرامون معتقدند که در طول زمان گروهی از کشورها جایگاه نیمه‌پیرامون یافته‌اند.

۱۱۶. گزینه ۱ به طور کلی ۹۰ درصد تجارت جهانی از نظر وزن کالاهایی که جابه‌جا می‌شوند، از طریق حمل‌ونقل دریایی و توسط کشتی‌ها صورت می‌گیرد. حمل‌ونقل دریایی به دلیل: ۱- پایین‌تر بودن هزینه‌ها با وجود وزن بالای کالاهای جابه‌جا شده، ۲- قابلیت جابه‌جایی کالا تا مسافت‌های دوردست، بر دیگر شیوه‌های حمل‌ونقل برتری دارد.
۱۱۷. گزینه ۱ شکل (الف) توزیع شیر و شکل (ب) برداشت محصول کشاورزی (تولید) و شکل (ج) - فروش کالا (مبادله) را به عنوان عناصر تعریف اقتصاد نشان می‌دهد. چرا که در تعریف اقتصاد گفته می‌شود، اقتصاد، نظامی از تولید، توزیع، مبادله و مصرف کالاها و خدمات توسط گروه‌های مختلف اجتماعی در یک ناحیه است.
۱۱۸. گزینه ۴ هرچه برای رفتن از یک مکان به مکان‌های دیگر تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می‌گیرد کمتر باشد، قابلیت دسترسی آن مکان مطلوب‌تر است.
۱۱۹. گزینه ۲ نواحی صنعتی ایالات متحده آمریکا بیش‌تر در شمال شرق و از کوه‌های آپالاش تا دریاچه‌های پنج‌گانه گسترده شده‌اند. شمال ایتالیا از نواحی صنعتی مهم در جهان است. ژاپن از مهم‌ترین کشورهای صنعتی شرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا محسوب می‌گردد. جمهوری‌های چک و لهستان در اروپای شرقی، نواحی صنعتی مهم این بخش هستند.
۱۲۰. گزینه ۱ خط فرضی روزگردان (خط بین‌المللی زمان) نصف‌النهار ۱۸۰ درجه‌ای است که در امتداد نصف‌النهار مبدأ در آن سوی کره زمین قرار گرفته است. این خط در برخی نقاط انحراف پیدا کرده تا از بروز مشکلات تقویمی در مکان‌های مختلف کشورها یا جزایری که خط از آن‌ها عبور می‌کند، جلوگیری شود.
۱۲۱. گزینه ۱ براساس گزارش فائو در سال ۲۰۱۴ - ۲۰۱۳ چین و هند رتبه اول و دوم را در تولید گندم و برنج به خود اختصاص داده‌اند. هم‌چنین پسته از محصولات مزارع پلانتیشن محسوب نمی‌شود.
۱۲۲. گزینه ۱

$$\frac{100}{1} \times \frac{\text{طول مسیر قابل احداث بین دو مکان}}{\text{طول مسیر مستقیم بین دو مکان}} = \text{شاخص انحراف}(\%)$$

$$\frac{100}{1} \times \frac{10}{8} = 125\%$$

شاخص انحراف این مسیر ۱۲۵ است.

۱۲۳. گزینه ۱ الف) شاخص‌های توسعه انسانی: ۱- درآمد و رفاه ۲- امید به زندگی یا متوسط طول عمر ۳- سواد و آموزش. در بین این سه عامل، عامل اول جنبه اقتصادی دارد. ب) کشورهای آمریکای شمالی، اروپای غربی، ژاپن و استرالیا جزء کشورهای مرکز هستند و از جمله کشورهای پیرامون در قاره‌های آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین می‌توان به کشورهای افغانستان، بنگلادش، مراکش، نامیبیا، پرو، نیکاراگوئه اشاره کرد.
- پ) حمل‌ونقل دریایی به دلیل پایین‌تر بودن هزینه‌ها با وجود وزن زیاد کالاهای جابه‌جا شده و نیز قابلیت جابه‌جایی کالا تا مسافت‌های دوردست بر دیگر شیوه‌های حمل‌ونقل برتری دارد.
- ت) بندر سانتوس در آمریکای جنوبی و بندر دوربان در آفریقای جنوبی واقع شده است.
۱۲۴. گزینه ۳ شبکه عبارت است از تعدادی مکان‌های جغرافیایی که به صورت یک سامانه به وسیله مسیرهایی به یکدیگر پیوند داده شده‌اند.
۱۲۵. گزینه ۴ مدیریت حمل‌ونقل شامل کلیه فعالیت‌های برنامه‌ریزی و اجرایی با هدف بهینه کردن سامانه‌های حمل‌ونقل می‌شود.
- سایر گزینه‌ها در مورد حمل‌ونقل پایدار است.
۱۲۶. گزینه ۲ عبارت مطرح شده در مورد پارمنیدس می‌باشد.
۱۲۷. گزینه ۲ تالس عنصر اولیه عالم را آب می‌دانست و فیثاغورس اعداد را عناصر اولیه عالم می‌دانست. پارمنیدس برخلاف هراکلیتوس، می‌گفت که هستی، یک امر واحد ثابت است و حرکت و شدن ندارد.
۱۲۸. گزینه ۲ در نظر هراکلیتوس عقل و سخن ظهور و پرتویی از عقل محسوب می‌شوند.
۱۲۹. گزینه ۲ عقل آن توانمندی است که به کمک آن استدلال می‌کنیم و از این طریق به دانش‌ها و حقایقی دست می‌یابیم. این تعریف (که می‌توان آن را جامع‌ترین تعریف‌ها به شمار آورد) عموم استدلال‌ها (اعم از تجربی، ریاضی، فلسفی، کلامی، فقهی، اخلاقی و حقوقی) را که در حوزه عقل نظری و عقل عملی قرار دارند، فرا می‌گیرد و شامل می‌شود.
۱۳۰. گزینه ۲ شهود انسان جنبه بالقوه دارد ولی در عقول فعلیت دارد. عقول هیچ ویژگی بالقوه‌ای ندارند چون در این صورت برای به فعلیت رسیدن نیازمند تربیت خواهند بود. شهود اساساً بی‌واسطه است. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)
۱۳۱. گزینه ۲ در مرحله عقل بالملکه، عقل درکی اولی از قضایای ضروری پیدا می‌کند، مثلاً می‌داند که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد.
۱۳۲. گزینه ۴ این جمله‌ها درباره سوفیست‌ها صادق نیست. سوفیست‌ها منکر حقیقت و واقعیت بودند، لذا حقیقت واحد را نمی‌پذیرفتند. ایشان به جای آموزش به سخنوری می‌پرداختند و نه در کنار آن.

۱۳۳. گزینه ۲ بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: «این ویژگی تنها مختص به عقل مادی و قیاسی انسان است.

گزینه ۲: «هر دو مصداق عقل، از ذات خداوند ناشی می‌شوند. (عقل استدلالی انسان از عقل متعالی سرچشمه می‌گیرد و عقل متعالی از خداوند)

گزینه ۳: «این ویژگی تنها مختص به عقل متعالی است.

گزینه ۴: «این ویژگی تنها مختص به عقل متعالی است.

۱۳۴. گزینه ۴ منظور از اولین مخلوقات خداوند، عقول است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: «عقول متعالی، کاملاً مجرد از جسم و ماده هستند.

گزینه ۲: «تعداد آنان ۱۰ عدد است.

گزینه ۳: «سلسله میان آنان طولی است؛ یعنی عقل اول، عقل دوم و عقل سوم را به وجود آورده و این سلسله تا عقل دهم ادامه دارد.

گزینه ۴: «علم تمام عقول نسبت به خود و خالق و مخلوقات، حضوری است.

۱۳۵. گزینه ۴ گزارش‌ها حکایت از این دارد که ایران باستان یکی از سرزمین‌های فلسفه‌خیز بوده و حکیمان و فیلسوفانی خداپرست در ایران می‌زیسته‌اند. این حکیمان اندکی پیش از فیلسوفان دوره یونان باستان و برخی نیز هم‌زمان و پس از آنان می‌زیسته‌اند.

۱۳۶. گزینه ۲ هر الف ب است ← عکس مستوی بعضی ب الف است ← نقیض هیچ ب الف نیست (گزینه ۲)
 ۱۳۷. گزینه ۲ قیاس اول نامعتبر است زیرا محمول در نتیجه مثبت اما در مقدمه اول منفی است.

هیچ متفکری + اسب + نیست
 هر متفکری + حیوان - است
 هیچ اسبی + حیوان + نیست

همان طور که می بینیم حیوان در نتیجه مثبت است اما در مقدمه دوم منفی است.

۱۳۸. گزینه ۳ هر جیوه ای + فلز - است

هیچ عابقی + فلز + نیست
 هیچ جیوه ای + عایق + نیست

۱۳۹. گزینه ۲ با توجه به شرط سوم اعتبار قیاس می توان گفت: موضوع یا محمولی که در نتیجه مثبت است، در مقدمات نیز باید مثبت باشد و موضوع و محمولی که در نتیجه منفی است، نیاز به بررسی ندارد. نتیجه قیاس ذکر شده، در صورت سؤال «بعضی الف - ج - است» می باشد.

۱۴۰. گزینه ۴ به ترتیب رابطه دو قضیه اول تضاد و دو قضیه بعدی عکس مستوی است.

۱۴۱. گزینه ۲ وقتی نتیجه سالبه است، باید یکی از مقدمات نیز سالبه باشد. چون مقدمه اول موجب است، پس مقدمه دوم باید سالبه باشد (حذف «۳» و «۴»). اگر گزینه «۱» را انتخاب کنیم، معتبر نیست؛ زیرا شرط سوم را ندارد.

۱۴۲. گزینه ۳ اگر رابطه میان موضوع و محمول عموم و خصوص من وجه باشد حتماً هر دو قضیه متضاد، کاذب خواهند بود.

هر لباسی سفید است - هیچ سفیدی لباس نیست. هر دو کاذب هستند.

رد گزینه های «۱» و «۴» این لزوم در مورد تناقض و تداخل وجود ندارد.

رد گزینه «۲» ممکن نیست رابطه میان موضوع و محمول من وجه باشد و آن قضیه با سور کلی صادق باشد (در تضاد، هر دو قضیه دارای سور کلی هر و هیچ هستند).

۱۴۳. گزینه ۳ قیاس در گزینه «۳»، هر سه شرط اعتبار قیاس را دارد.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه های «۱» و «۲»: حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی دارد و شرط دوم را ندارند.

گزینه «۴»: محمول نتیجه (مسیحی) علامت مثبت دارد اما در مقدمه دوم منفی است و شرط سوم را ندارد.

۱۴۴. گزینه ۴ A و B متضاد هستند. اگر A صادق باشد، B حتماً کاذب است. A و D متناقض هستند و هر دو نمی توانند صادق یا کاذب باشند. A و C رابطه تداخل دارند. اگر کلی (A) کاذب باشد، تشخیص صدق و کذب جزئی (C) غیر ممکن است.

۱۴۵. گزینه ۱ دو قضیه متضاد هرگز با هم اجتماع در صدق ندارند. پس اگر اصل قضیه صادق باشد، به طور قطع متضادش کاذب است (رد گزینه ۳). در تداخل، صادق بودن قضیه اول در صورتی منجر به صدور قطعی حکم می شود که کلی باشد. در واقع قضیه اول می تواند جزئی صادق یا کلی کاذب باشد، اما ارزش قضیه دوم نامعلوم باشد (رد گزینه ۲ و ۴).

۱۴۶. گزینه ۲ یکی از وظایف پول، پس انداز و حفظ ارزش است و این وظیفه زمانی تحقق می یابد که پول بتواند در مقابل سطح عمومی قیمت ها ارزش خود را حفظ کند.

۱۴۷. گزینه ۴ الف) اگر قدرت خرید پول کاهش پیدا کند، تورم در جامعه ایجاد می شود.

ب) با توجه به نمودار، پول در برابر سطح عمومی قیمت ها نتوانسته است ارزش خود را حفظ کند.

ج) حجم زیاد پول نسبت به تولید جامعه، یکی از دلایل مهم کاهش قدرت خرید پول در جامعه است.

د) قدرت خرید پول با سطح عمومی قیمت ها یک رابطه غیر مستقیم دارد؛ یعنی هر چه سطح عمومی قیمت ها بالاتر برود، قدرت خرید پول پایین تر می آید.

ه) اگر یک واحد پول نتواند ارزش خود را در طول زمان حفظ کند، گفته می شود قدرت خرید پول دستخوش تغییر شده است.

و) قدرت خرید پول به سطح عمومی قیمت ها در جامعه بستگی دارد.

۱۴۸. گزینه ۱ تورم از نظر علم اقتصاد، افزایش سطح عمومی قیمت ها است.

۱۴۹. گزینه ۴ - نخست نرخ تورم را در سال اول به دست می آوریم:

$$\text{نرخ تورم در سال اول} = \frac{\text{هزینه سبد بازار در ابتدای سال دوم} - \text{هزینه سبد بازار در ابتدای سال اول}}{\text{هزینه سبد بازار در ابتدای سال اول}} \times 100$$

$$15\% = \frac{2875 - 2500}{2500} \times 100 \Rightarrow \text{نرخ تورم سال اول} = 15\%$$

تورم سال دوم ۷٪ کم شده، پس:

$$8\% = 15\% - 7\%$$

فرمول محاسبه تورم برای سال دوم را می نویسیم:

$$8 = \frac{\text{هزینه سبد بازار در ابتدای سال دوم} - \text{هزینه سبد بازار در ابتدای سال سوم}}{\text{هزینه سبد بازار در ابتدای سال دوم}} \times 100$$

$$8 = \frac{x - 2875}{2875} \times 100 \Rightarrow 8 = \frac{100x - 287,500}{2875}$$

$$23,000 = 100x - 287,500 \Rightarrow 310,500 = 100x \quad \boxed{x = 3105}$$

- هنگامی که نرخ تورم از ۱۵٪ به ۸٪ رسیده است به معنای کاهش سطح عمومی قیمت ها نیست، زیرا افزایش قیمت ها و تورم همچنان ادامه دارد ولی با نرخ و شتاب کمتر و آرامتر افزایش می یابد.

۱۵۰. گزینه ۲ - به هنگام تورم، ارزش پول و قدرت خرید پول در آینده پایین تر می آید و در این حالت، هیچ فروشنده‌ای نسبه یا قسطی (پرداخت آتی) کالای خود را نمی فروشد.

- پس انداز کردن پول برای نیازهای پیش بینی نشده‌ای چون بیماری، تجارت و ... در آینده است.

- هنگامی که ارزش هر کالایی را با پول می‌سنجیم، مبادله کردن راحت و آسان می‌شود.

۱۵۱. گزینه ۲ الف)

$$\Rightarrow \frac{\text{میانگین قیمت‌ها در آغاز ۹۱} - \text{میانگین قیمت‌ها در آغاز ۹۲}}{\text{میانگین قیمت‌ها در آغاز ۹۱}} = \frac{1500 - x}{x} \times 100 = 50 = \text{تورم در طول سال ۹۱}$$

$$50 = \frac{150,000 - 100x}{x} \Rightarrow 50x = 150,000 - 100x \Rightarrow \boxed{x = 1000}$$

$$\Rightarrow \frac{\text{میانگین قیمت‌ها در آغاز ۹۰} - \text{میانگین قیمت‌ها در آغاز ۹۱}}{\text{میانگین قیمت‌ها در آغاز ۹۰}} = \frac{1,000 - x}{x} \times 100 = 25 = \text{تورم در طول سال ۹۰}$$

$$25 = \frac{100,000 - 100x}{x} \Rightarrow 25x = 100,000 - 100x \Rightarrow 125x = 100,000 \Rightarrow \boxed{x = 800}$$

ب) کاهش نرخ تورم از ۵۰٪ به ۳۵٪ به معنای کاهش قیمت‌ها نیست بلکه فقط شتاب افزایش قیمت‌ها کم شده است و قیمت‌ها همچنان در حال افزایش است، البته با شتاب کمتری

۱۵۲. گزینه ۱ از یک سو بر دارایی سایر ملت‌ها چنگ انداخته و آن‌ها را استعار کردند و از سوی دیگر در رقابت نظامی و تجاری با یکدیگر به نوسازی سریع صنایع و تولیدات و تجهیز ناوگان‌های خود پرداختند.

۱۵۳. گزینه ۳ الف) برخی از انواع بازارها را می‌توان دید که در قالب حراجی‌ها به دو صورت مزایده و مناقصه فعالیت می‌کنند. فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها از روش خریداران عمده کالاها و خدمات مثل خریدای دولتی از روش مناقصه استفاده می‌کنند.

ب) مؤسسه تولید محصولات صنعتی و تولید محصولات کشاورزی در استفاده از نیروی کار اشتراک دارند.

ج) با توجه به مشکلات عدیده در دوران استفاده از کالاهای پولی انسان با استفاده از پول فلزی از به کارگیری کالاها در مبادلات رهایی یافت و استفاده از برخی فلزات از جمله طلا و نقره را جایگزین آن‌ها کردند.

$$154. \text{ گزینه ۲ درصد تورم} = \frac{\text{سطح قیمت‌های قبلی} - \text{سطح قیمت‌های جدید}}{\text{سطح قیمت‌های قبلی}} \times 100$$

$$\frac{85,000 - 50,000}{50,000} \times 100 = \frac{35,000}{50,000} \times 100 = 70\%$$

۱۵۵. گزینه ۳ وسیله پس انداز و حفظ ارزش: در زندگی انسان‌ها یکسری هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی وجود دارد که در موقعیت‌های خاص پیش می‌آید. وسیله پرداخت در مبادلات: افراد در مبادلات پول را می‌پذیرند؛ چرا که دیگران هم در فروش کالا یا خدمات آن را می‌پذیرند؛ بنابراین نقش اصلی پول در مبادلات تسهیل مبادله است.

وسيله پرداخت‌های آینده = شامل خریداری اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی است.

۱۵۶. گزینه ۴ الف) با پول می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آن‌ها را با هم سنجید. این عمل پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر آسان می‌کند.

ب) افراد همواره باید مقداری پول را برای رفع نیازهای آینده نزد خود نگهداری کند. علاوه بر هزینه‌های روزمره، برخی هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی نیز هست که در موقعیت‌های خاص پیش می‌آید. افراد پول‌هایی را که نزد خود پس انداز کرده‌اند؛ به عنوان وسیله حفظ ارزش در زمان لازم مورد استفاده قرار می‌دهند.

۱۵۷. گزینه ۱ الف) وسیله پرداخت در مبادلات ب) وسیله پرداخت‌های آینده ج) وسیله سنجش ارزش

۱۵۸. گزینه ۳

$$\text{تورم} = \frac{\text{سطح قیمت قبلی} - \text{سطح قیمت جدید}}{\text{سطح قیمت قبلی}} \times 100$$

$$\text{درصد } 20 = \frac{294,600 - 245,500}{245,500} \times 100 = 0.2 \times 100 = 20$$

$$\Rightarrow \text{تورم کالای } B = \text{تورم کالای } A = \text{تورم کالای } C = 20 \text{ درصد}$$

$$\Rightarrow A \text{ کالای } 0.2 = \frac{x - 50,400}{50,400} \Rightarrow 10,080 = x - 50,400 \Rightarrow x = 60,480 \text{ ریال}$$

$$C \text{ کالای } 0.2 = \frac{84,150 - y}{y} \Rightarrow 0.2y = 84,150 - y \Rightarrow 1.2y = 84,150 \Rightarrow y = \frac{84,150}{1.2} = 70,125$$

۱۵۹. گزینه ۲ - این رسیدها در واقع نخستین اسکناس‌ها بود که پشتوانه آنها طلا و نقره‌ای بود که نزد صرافان و بازرگانان نگهداری می‌شد.

- میزان طلا و نقره محدود بود و با افزایش تجارت و مبادله به پول بیشتری نیاز بود.

۱۶۰. گزینه ۲ تاریخچه شیوه مبادلات: تهاتر < پول < پول الکترونیکی

توجه: کالاهای پرطرفدار، مناطق، به عنوان اولین پول شناخته می‌شوند.

در مبادلات پایاپای (تهاتر)، عدم تمایل هم‌زمان طرفین به مبادله، هزینه‌های مبادلاتی را در گذشته به شدت افزایش می‌داد.

(در هندوستان: صدف، در تبت: چای و در ایران: غلات)

سجاد مختاری